

ICOONPROJECT

DE MILLINGERWAARD

RUIMTE VOOR DE RIVIER IN AL ZIJN GLORIE

“IK WORD ALTIJD HEEL BLIJ ALS IK HIER BEN. DE MILLINGERWAARD IS EEN PLEK WAAR JE AL DERTIG JAAR KAN ZIEN EN BELEVEN WAT ER ALLEMAAL MOGELIJK IS ALS JE NATUUR DE RUIMTE GEEFT.”

JUDY KOPPENJAN

ADVISEUR NEDERLANDSE NATUUR

De Millingerwaard is niet alleen een vogel-hotspot, maar ook een van de oudste voorbeelden in Nederland van een natuurlijke oplossing die helpt om de gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan. We noemen dit ook wel Nature based Solutions (NbS). Door de rivier meer ruimte te geven, blijven vier miljoen mensen achter de dijken droog bij hoogwater. In 1991 was de waard een biljardlaken met strakke weilanden. Na een grote herinrichting mocht dit gebied weer overstromen. Bij hoge waterstanden loopt de uiterwaard nu vol en bergt zo een flinke hoeveelheid water. Bij extreem hoog water wordt de Millingerwaard zelfs een meestromend deel van de rivier en kan zo gevaarlijke waterpieken afvlakken.

De Millingerwaard is een natuurgebied aan de Waal, in de provincie Gelderland. In de jaren '90 werd het gebied heringericht om de natuur te herstellen en de waterveiligheid te verbeteren. De herinrichting was een groot succes. Het gebied is enorm divers, met kurkdroge rivierduinen en kletsnatte moerasbossen. De Millingerwaard is een ware vogel-hotspot, met grote aantallen watervogels en zelfs broedende zeearenden. Het kristalheldere water van de kwelgeulen is een paradijs voor jonge visjes en aan de afgeknaagde bomen zie je al snel dat ook de bever hier zijn plekje heeft gevonden.

De herinrichting van de Millingerwaard was een reactie op de hoogwaters van 1993 en 1995. Duizenden mensen moesten hun huis verlaten. De schade was groot en de evacuaties leidden tot veel onrust. WWF-NL liet met de Millingerwaard zien dat we rivieren meer ruimte konden geven om zo het overschot aan water op te vangen. De combinatie van natuur en waterveiligheid bleek een gouden greep. De overheid nam de aanpak van de Millingerwaard over in de planologische kernbeslissing 'Ruimte voor de Rivier.'

De Millingerwaard is een van de eerste succesvolle 'Nature-based Solutions' in Nederland. Het gebied is een voorbeeld voor andere gebieden die te maken krijgen met wateroverlast.

BIJZONDERHEDEN

- 800 ha projectoppervlakte
- Thuis voor o.a. boomkikker, zeearend, bever
- Icoonproject Ruimte voor de Rivier

BEHEER DOOR GROTE GRAZERS PROMOTEN

In de Millingerwaard vind je machtige kudde koniksparden en imposante gallowayrunderen. De dieren houden het landschap open door te grazen. Duur mechanisch maaibeheer is niet meer nodig.

De Millingerwaard is een van de eerste plekken in Nederland waar grote grazers gericht ingezet worden bij beheer. Paarden en koeien zijn sociale dieren en in de Millingerwaard mogen ze leven in natuurlijke kudde. Dit betekent dat er zowel mannelijke en vrouwelijke dieren in de kudde zijn. De ervaringen met grote grazers in de Millingerwaard passen we toe op andere plekken.

DOEL: BEHEER DOOR GROTE GRAZERS IS GEWOONGOED GEWORDEN

Concrete acties: In de Millingerwaard wordt begrazing door koniksparden en gallowayrunderen nu al meerdere decennia ingezet. We nemen (inter)nationale politici en terreinbeheerders mee naar het gebied en delen de kennis en ervaring die we samen met partners opdeden.

FOCUS

- Springplank natuurlijke oplossingen
- Beheer door grote grazers promoten
- Recreatievriendelijk natuurgebied

SPRINGPLANK NATUURLIJKE OPLOSSINGEN

Bij een natuurlijke oplossing helpt de natuur ons om een lastig probleem voor mensen op te lossen. Denk bijvoorbeeld aan een oplossing voor overstromingen. Bij een natuurlijke oplossing helpen we tegelijkertijd de natuur ook een handje. Maar hoe werkt het in de praktijk? En wat levert het op? Daar heb je goede voorbeelden voor nodig.

De Millingerwaard werd na overstromingen in de jaren '90 natuurlijk heringericht om waterveiligheid te verhogen. Dit project gebruiken we sindsdien als voorbeeld om anderen te inspireren. Delegaties uit Duitsland, België en andere Europese landen bezoeken de uiterwaard. Door te laten zien wat mogelijk is, zorgen we dat natuurlijke oplossingen gemeengoed worden bij nieuwe ruimtelijke plannen.

DOEL: MILLINGERWAARD ALS SCHOOLVOORBEELD VAN EEN NATUURLIJKE OPLOSSING

Concrete acties: We nemen beleidsmakers, natuurontwikkelaars en bedrijven mee naar dit gebied en we delen onze inzichten en ervaringen met publicaties en werksessies. We laten zien hoe je waterveiligheid kan vergroten met natuur. We bouwen in de visie 'Ruimte voor Levende Rivieren' voort op de lessen van de Millingerwaard.

RECREATIEVRIENDELIJK NATUURGEBIED

Vooraf in verstedelijkte gebieden willen mensen in het groen recreëren. Dat is bovendien goed voor hun mentale en fysieke gesteldheid. De Millingerwaard trekt honderdduizenden bezoekers per jaar.

In de Millingerwaard werken we aan een recreatievriendelijk natuurgebied. Mensen zijn welkom en hoeven niet op de paden te blijven. Dat betekent soms dat planten vertrapt worden of dieren verstoord, maar dat heeft geen grote invloed op de natuur. De imposante koniksparden en gallowayrunderen dragen bij aan het oergevoel van het gebied. Door faciliteiten als de Millinger-theetuin is het gebied bovendien uitnodigend voor een laagdrempelig uitje.

DOEL: MENSEN ZIJN WELKOM IN ONZE GEBIEDEN

Concrete acties: We laten via onze kanalen zien hoe fijn het is om te recreëren in natuurterreinen. We ontwikkelen speciale routes en bezoekerspunten in de Millingerwaard en andere projectgebieden.